

Павло Ямчук

ЯМЧУК Павло Миколайович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії та соціальних дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ, професор кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін Уманського національного університету Садівництва. Сфера наукових інтересів – українська філософська думка доби Середньовіччя та Бароко, філософія науки та права, проблеми осмислення філософії вітчизняного садівництва.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ КОНСЕРВАТИЗМ І МАСОФІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ Й СИМУЛЯКРИ ХХ-ХХІ СТОЛІТЬ

У статті досліджуються ідейно-сміслові універсалії українського, та європейського христоцентричного опору масофікаційно-тоталітарним ідеологічним системам ХХ-ХХІ ст. Досліджено досвід новітнього фарисейства як способу утворення сучасних тоталітарних ідеологічних систем.

Ключові слова: *християнський консерватизм, христоцентризм, масофікація, свобода у Христовій вірі, постмодерн.*

ХХ століття дало багато приводів для роздумів щодо векторів розвитку та самого сенсу філософії історії. Ідейно почавшись з безбожницького французького просвітительства у Європі XVIII ст. воно розгорнулося, згодом, у буттєві обшири революційного радикального руйнування наріжних підвалин християнської цивілізації по всьому світу. Революції та тоталітарні режими за суттю своєю були лише продуктом втечі людства від Бога, забуття людиною й суспільством провідних констант двотисячолітньої духовності, що дарує світло Господньої Істини. Наслідком цих процесів стала масофікація особистості та суспільства, тобто втрата людиною і громадою усвідомлення власної ідентичності, втрата розуміння неповторності власних ролі та місця у картині світу. Початок і середина минулого століття виявили, відділивши зерно від половини, зі зримою очевидністю в буттєвій практиці природу соціальних ілюзій, окреслили константи істинного й хибного, розмежували симулякри та справжність. Антиутопії О.Хакслі, В.Винниченка, Т.Осьмачки,

© П. М. Ямчук, 2015

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.20384>

Є.Замятіна, Д.Оруела як філософсько-образні системи стали не лише віддаленими століттями репліками у діалозі з ренесансним утопізмом, репліками, які базуються не на омільних побажаннях, а на реальній практиці втілення цих побажань, та й стали чи не найбільш реалістичними творами минулого століття.

Не мріяння-марення соціалістичних утопістів ХХ ст., які в епоху голодоморів та репресій оспівували ідеальний суспільний лад в першій у світі соціалістичній державі, і тим більше – не метод соціалістичного реалізму, а саме антиутопії є тим справжнім джерелом пізнання дійсності, що найбільш адекватно відбиває її істинну сутність. Тож слід зупинитися на антиутопічній системі філософського осмислення дійсності. Зупинитися з тим, щоби краще зрозуміти те, якою, а головне – чому стала людина доби ХХІ століття та якими є адекватні прогностичні моделі її порятунку з тієї кризової безвиході, в якій вона опинилась.

Не є таємницею, що найбільш знаним та визнаним твором антиутопічного характеру в світовій літературі, в світовій гуманітарній думці є роман Дж. Оруела «1984». Роман цей було піддано критичному аналізу як з прихильних, так і з негативних до його концепції позицій безліч разів і безліччю мов. Проте нас цікавитиме не власне філософсько-критичний розбір його вад або переваг, літературних недоліків або художньо-естетичних вартостей, а те, яким чином цей роман і не лише він відповідає на запити сьогодення, яким чином співвідноситься з епохою, яка далеко відстоїть не лише від року його створення, і не лише від року смерті автора, а й, власне, від тієї дати, що як рубіжна – винесена у заголовок роману. Якщо ж взяти до уваги те, що саме 1984 рік був останнім роком класичного СРСР (рік Андропова – Черненка), а 1985 рік уже ясно асоціюється з перебудовою та звільненням від тоталітарного мислення, то, до певної міри, незбагненна прогностичність Дж. Оруела тим більше заслуговує на концептуально-аналітичну увагу. Здатність зазирнути у майбутнє для митця-мислителя означає не стільки навіть вміння та потребу спрогнозувати його, скільки дати відповідь на те чому, що саме і як саме «минуле пливе в прийдешнє» (Д.Гуменна), які риси минулого і сучасності трансформуються в минулому і як можна запобігти перенесенню негативного досвіду минулого у майбутнє.

Почнемо від основи. В романі «1984» чітко змальовано процес деформації та концептуальної зміни інтелектуала під тиском не стільки ідеології, в якій він не лише починає сумніватися, але далеко не впевнений, у бік духовного опору – ясної незгоди з системою. Цей процес є зрозумілим для кожної вільної у внутрішньому сенсі

індивідуальності, але, саме внаслідок цього, є цілком неприйнятним для тоталітарно-масофікаційної системи. Як відомо, в фінальній частині роману, після фізичного, але, що не менш, а певне ж – більш важливо – інтелектуального насильства з Уїнстоном Смітом стається злам, внаслідок якого він вже любить Старшого Брата: «він зупинив погляд на велетенському обличчі. Сорок років пішло в нього на те, щоби зрозуміти, яка посмішка ховається в чорних вусах... О жорстоке, непотрібне непорозуміння! О, впертий, непокірний утікач, що відірвався від люблячих грудей! ...Але тепер все добре, боротьба завершилась. Він переміг себе. Він любив Старшого Брата» [1, с.199].

Цілком зрозуміло, що у цій образній картині йдеться про віддзеркалення-пародіювання тоталітарними ідеологіями Христової віри й постулатів Церкви, але не менш яким є те, що упокоренням «він переміг себе». Упокорення Уїнстона є симулякром упокорення. Насправді це не любов, а пряма відповідність базисному постулатові будь-якої (до речі – не лише тоталітарної) тиранічної ідеології про те, що «любов це ненависть», а «свобода – це рабство». Саме ці симулякри є основою будь-якого масофікаційного знеособлення індивідуальності. Саме вони є тими, як модно висловлюватись нині, «скрепами», що еднають, на перший погляд, непокінчені явища. Про це скажемо згодом. Прикметною є й ще одна прямо обернена до Істини аналогія зі Святим Письмом. А саме – аналогія з Мойсеевим виведенням євреїв з єгипетського полону: «сорок років пішло в нього на те, щоби зрозуміти, яка посмішка ховається в чорних вусах». Йдеться тут не про виведення, а – навпаки – про введення у полон, про перемогу себе не заради Духу, а заради служіння минушості.

Цей полон масофікаційної минушості у філософській системі Дж. Оруела прямо координується зі стратегічною волею керівного мозку: «і десь, незрозуміло де... існував керівний мозок, що окреслював політичну лінію» [1, с.46]. і має, цілком узгоджене з цією стратегічною волею «керівного мозку», масофікаційно-знеособлююче наповнення: «існувала ціла система відділів, які опікувалися пролетарською літературою, музикою, драматургією та розвагами взагалі. «Тут продукувалися низькосортні газети, які не містили нічого, окрім спорту, кримінальної хроніки та астрології... п'ятицентові повістини, сороміцькі фільми, чуттєві пісеньки, що складаються суто механічним способом – на спеціальному калейдоскопі, що зветься версифікатором» [1, с.46].

Якщо мислити за аналогіями, то не може не стати очевидною пряма асоціативна паралель між змальованим Д.Оруелом на теоретичному рівні й тим, що спостерігаємо в реальності медійно-інформаційної

війни «братньої» держави проти України. «Керівний мозок» не лише «окреслює політичну лінію» боротьби «братньої» держави проти христоцентричної пасіонарної України. Він наповнює цю стратегію саме указаними Д.Оруелом концептуальними симулякрами масофікаційного знеособлення, де підміна духовно-інтелектуальної насиченості розвитку життя особистості покладена на «цілу систему відділів», що в них «продукувалися низькосортні газети, які не містили нічого, окрім спорту, кримінальної хроніки та астрології... п'ятицентрові повістини, сороміцькі фільми». Людині, яка занурюється зі своєї волі чи й неусвідомлено у таку квазіінтелектуальну продукцію можна згодом запропонувати будь-яку ідейну маячню, оскільки імунітету проти цього вона вже ніколи не матиме. Процеси перетворення людини на безликого споживача низьковартісних продуктів масофікаційної індустрії спостерігаємо у сьогоднішній, «вільному» від «нав'язування» християнських постулатів, але цілком залежному від описаної Дж. Оруелом «п'ятицентрової» продукції. Це закономірно, адже той, хто «звільняється» від віри в Христа неминуче потрапляє до сфери впливу «чуттєвих пісеньок, що складаються суто механічним способом – на спеціальному калейдоскопі, що зветься версифікатором».

Саме ця масофікаційна сфера заслуговує всебічної підтримки та заохочення з боку тоталітарної влади, а отже – висування на цю відповідальну роботу найкращих працівників таємних служб. Дж. Оруел констатує: «в розвідництвах вона була командиром загону, а в Спільці юних... секретарем відділення. Усюди – найкраща. Її навіть висунули (ознака прекрасної репутації) на роботу в порносекторі, підрозділі літературного відділення, який продукує дешеву порнографію для пролів. Співробітники називали його Лайнохатою, казала вона» [1, с.97].

В концепції розуміння Д.Оруелом реальності маскульту констатується така його знакова риса: «в лайнохаті Джулія пропрацювала рік, займаючись виготовленням таких книжечок як... «Одна ніч в жіночій колонії» – цю літературу розсилають у запечатаних пакетах, і пролетарська молодь купляє її крадькома, вважаючи, що купляє заборонене. Що це за книжки? – запитав Уїнстон. – Жахливі дурниці. І нудота, між іншим. Є лише шість сюжетів, їх злегка тасують...» [1, с.97] Джулія добре розуміє не лише те, що продукована нею література є симулякром, а точніше – прямою протилежністю справжній художній словесності, метою якої є розвиток у читача прагнення до постійного самовдосконалення та співпереживальних емоцій, а не затьмарення їх. Привертає увагу й використання прямо оберненої на досягнення протилежної мети, філософами про заборо-

нений плід. Точніше – симулякр такої заборони, оскільки заборона, як відомо, є, найдієвішим способом розповсюдження певних речей або ідей.

Низькі вартості цієї продукції в рецепції читачів, компенсуються саме такими удаваними заборонами. В часи новітньої масофікації подібна література, а точніше – симулякри справжньої сутності літератури стали чи не найдієвішим способом тотального обману тих людей, які тому не хочуть задавати собі аналітичні питання, оскільки підсвідомо бояться правильних, але неприємних відповідей на них. Саме до них адресується серіальна продукція східно-сусідньої держави, де обґрунтовано й незаперечно для тих, хто відмовляється від Бога, а отже – свідомо відмовляється самостійно мислити, підмінюючи істинну віру в Христа та слідування Святому Євангелію облудними, бридкими для Істини, мас-медійними симулякрами чорне стає білим. І – навпаки.

Немає жодного сенсу, внаслідок очевидності, аксіологічно співвідносити тоталітарні стратегії знеособлення людини та антихристиянські ідеологеми, які спонукають їхнє виникнення. Проте, так само, немає потреби й доводити очевидність єдності сучасного нам, мешканця XXI ст. масофікаційного, що його спостерігаємо в медійній теле-радіо індустрії сусідньої з нами держави, знеособлення зі стратегіями усіх видів тоталітарного інтелектуального поневолення особистості, що їх, на філософсько-буттєвому рівні, зафіксував і осмислив Дж. Оруел – сучасник Сталіна й Гітлера – ще в середині XX ст. Духовний розвиток пролетарів, а власне – всіх невладних верств населення, був і є цілком нецікавим, ба навіть шкідливим, як тоталітарним режимам, так і глобалізаційному маскульту тотожного мірою.

В україноцентричній реальності є засадничо вагомим те, що на небезпеку знеособлення людини під мас-медійним впливом звертає увагу й вітчизняний духовний мислитель, який тривалий час прожив в інтелектуально-буттєвому дискурсі західного світу, де масофікація особистості, знеособлення людності була очевидною, проте, і це суттєво, не на рівні створення тоталітарних ідеологічних систем, а, швидше – на споживацькому рівні. Йдеться про митрополита Іларіона (Івана Огієнка). В своїх працях 1940-50-х років, об'єднаних під ясно-афористичною назвою «Служити народові – то служити Богові», в розділі під не менш промовистою назвою «Нема живої національної ідеї» він наголошує: «Сьогодні всі, а особливо наша молодь, глибоко пройняті безмежною нудьгою безбожного сучасного життя – жадно кидаються на забави, на радіо, на фільми, на телевізію... Довгі години

віддають їм... виховуються на них... А що ж вони бачать, чого щоденно навчаються? Стрілянина, убивства, підступства, обман... безумна гонка автомобілів... Оце наука, якої набувають раби всяких фільм та раби телевізій... А уряди все це бачать і мовчать... Уряд повинен у державному масштабі перевиховувати своїх громадян! Забагато в нас розкладового добробуту, забагато зайвого, забагато легких грошей... І більшість сучасних рабів екрану нічого не читає Хіба комікси... Про саме існування книжки забувають... Нема тепер живої національної ідеї, нема думок про рятування Батьківщини, нема творчих культурних ідей, нема правдивого лицарства, нема духового розвитку... Нема ясно поставленої цілі життя... І все це від одного – нема віри в Бога, тому нема і життя з Богом. А хто без Бога – той свистун, порожній оріх. Нема розуміння, що ми живемо Новому Заповіті і що щастя й миру не буде, якщо ми ... дійсно не будемо жити з Богом і в Бозі! Через усе це сучасне життя стало безцілкове, а тому – порожнє, сухе, безнадійне...» [2, с.174-175].

Слід прокоментувати наведені думки. Якщо виходити з духовно-інтелектуальних передбачень мислителя, які ясно кореспондуються з прогностичною функцією філософії як науки про думку, слово й перспективи людини й людства, то слід наголосити на тому, що І.Огієнко не лише занепокоєний очевидним йому вже у 1940-х роках занепадом у розвиткові сучасної людини, а й обстоює способи звільнення від такого рабства. Термін «рабство» митрополит Іларіон теж вживає не випадково. Для нього кожен поневолений телевізією чи радіо – раб, адже є прямо залежним від волі господаря, від волі свого зверхника. Тільки-от в добу Стародавнього світу господар цей був буттєвим, проти нього можна було підіймати повстання, а в сучасну добу підняти повстання проти тих, хто підкорив не тіло, але дух через мас-культівські, масмедійні засоби є неможливим для упокорених ними. Вочевидь, саме організована як тотальна система одурення «телевізія» держави, що має претензії на чужі землі, погано даючи лад своїм, зробила в ХХІ ст. можливими («стрілянина, убивства, підступства, обман... безумна гонка автомобілів... Оце наука, якої набувають раби всяких фільм та раби телевізій...»), приправлена відповідними ідеологемами й постулатами) не віртуальні, а цілком реальні кровопролиття на теренах нашої країни, адже системно нівелювала в свідомості тих, хто її слухає й слухається головне: «розуміння, що ми живемо Новому Заповіті і що щастя й миру не буде, якщо ми ... дійсно не будемо жити з Богом і в Бозі!»

У зв'язку з цим потребує пояснення й актуалізації філософема І.Огієнка щодо державного втручання в духовне життя суспільства з метою забезпечення людей від негативних наслідків масофікаційного

знеособлення. «А уряди все це бачать і мовчать» – ще в 1940-х роках з гірकोю зауважує митрополит Іларіон. Це ні в якому разі не заклик до авторитарного чи тим більше – тоталітарного контролю або диктату. Це – прямий функціональний обов'язок християнської держави як захисника інформаційного обшину суспільства та його стрижня – моралі й моральності. Захист, що має ґрунтуватися на євангельській аксіологічній парадигмі: «Хто спокусить малих сих, тому краще, щоби повісили на шию жорнова кинути в море».

Отже, будь-який уряд будь-якої держави, якщо він дійсно є урядом, покликаним берегти людей своєї країни, якщо відчуває духовну честь піклування за народ, яким урядує: «повинен у державному масштабі перевиховувати своїх громадян». Тих, звісно, громадян, що такого перевиховання, заради їхнього непотрапляння у пастку масофікаційних «зваб і спокус» потребують. Під тиском зовнішньої інформаційної війни, в суспільстві можуть проявитися риси, які віддалять його від духовно-інтелектуального вдосконалення і які лише волею державної влади подолати неможливо. Для цього потрібні громадські й особисті зусилля кожного з членів суспільства, кожної родини. В українському христосентричному й христонаслідувальному суспільстві такі риси, на щастя, не є домінуючими, тож державним інституціям слід виявляти всебічну підтримку процесам громадянського звільнення від нав'язаних нам ззовні ідейних химерій.

Міркуючи про західну цивілізацію митрополит Іларіон констатує: «забагато в нас розкладового добробуту, забагато зайвого». Ця теза ясно вказує на потребу аксіологічного відродження в усіх верствах світової громади того розуміння сенсу людського буття, що якнайдалі відстоїть відматеріально-споживацького розкладу усталених в системі соціально-психологічних пріоритетів масофікованого суспільства, натомість наближаючись до аскетичного за духом самозаглиблення особистості, до повсякчасного відкриття й перевідкриття індивідуальністю нових глибин пізнання Божої Істини й Божого світу. А відтак – і себе самої. Матеріальний добробут при цьому не заперечується. Натомість – він просто переводиться зі статусу світоглядної домінанти до статусу службового, не визначального щодо аксіологічних пріоритетів людини, суспільства, нації, людства.

Іманентно ідеї українського митрополита Іларіона та англійського письменника Дж. Оруела перегукуються зі світом ідей іншого визначного мислителя й державного діяча – британського консерватора Уїнстона Черчілля, який у праці «Консервативні принципи» так сформулював пріоритети суспільного розвитку Британії: «Ми не бажаємо, аби народ цього стародавнього острова був зведений аристократією

привілейованих чиновників або привілейованої партії, сектантських або тред-юніоністських босів до маси одержавлених пролетарів, гнаних туди й сюди, оселених то тут, то там... Наш ідеал – це узгоджений союз мільйонів вільних, незалежних сімей і домівок заради їхнього благоденства та служіння справжній британській славі та світовій злагоді» [3, с.21].

Описаний У.Черчіллем ідеал, що до нього прагнуть британські консерватори, є прямо протилежним як до тоталітарно-соціалістичних, націонал-соціалістичних, «рускомірних», так і до абсолютизовано-ліберальних стратегій ідеалізації матеріалістичного споживання, оскільки і ті й інші, щоправда кожен у свій спосіб, сприяють знеціненню в людині індивідуального, знищенню її неповторності, використовуючи її в одному разі як «живу силу» для здійснення геополітично-імперських проектів та задоволення своїх хворобливих амбіцій, а в іншому – як засіб продукування матеріальних благ і збагачення владних верств. «Узгоджений союз мільйонів вільних, незалежних сімей і домівок заради їхнього благоденства» є єдино можливою гармонійною моделлю побудови новітнього справедливого громадянського, справді вільного, тому, що свідомого, не одуреного масофікаційними мас-медійними технологіями суспільства, яке саме внаслідок своєї неодуреності, іманентно неманіпулятивної природи стосунків між ним і владою й усвідомлює своє істинне покликання: служіння справжній національній славі та світовій згоді.

Українське суспільство початку XXI ст., зосібна – жертовно-подвижницький Майдан Гідності 2013-2014 років, волонтерський рух як найбільш знакові, але далеко не єдині в цьому сенсі, явища новітньої вітчизняної історії, на наш погляд, цілком відповідають цьому, визначеному видатним британським державним діячем і мислителем ще у XX ст., громадському ідеалу, оскільки служать ідеалові національної гідності. А відтак – обстоюють загальносвітові христоцентричні гуманістичні ідеали. Міркуючи про владні верстви, У.Черчілль не випадково об'єднує у одній підмножині «привілейованих чиновників» з «тред-юніоністськими босами», адже при зовнішній неподібності й ті й інші мають на меті втримати широкі верстви в стані деградування й покори. Цікавим є те, що по-справжньому прагнуть змінити становище невідладних верств суспільства не влада і не нібито революційні партії, які прагнуть її повалення з метою посісти її становище, а, разом з громадянським суспільством, консерватори-християни, які сповідують вічно нову, вічно відроджувану християнську мораль в обороні людини, її неповторної сутності, а відтак – її прав і свобод.

Саме вони прагнуть звільнення виробничих (тобто тих, що виробляють матеріальні блага, як про це писав ще Платон) верств суспільства від інтелектуального, а отже – фізичного поневолення. Причиною такого прагнення християнських консерваторів є те, що, як зазначає У.Черчілл характеризуючи консервативний світогляд: «ми прагнемо до вільного і варіативного суспільства, в якому для переважної більшості чоловіків і жінок існують можливості вести щасливе, достойне й успішне життя. У нашому національному бутті ми принципово проти усіх систем жорсткого зодноманіччя і ми стали великою нацією, попураючи толерантності більше, ніж логіці» [3, с.20].

Окрім виділеної нами курсивом стратегічної мети будь-якого – британського чи й українського християнського консерватора боротися «проти усіх систем жорсткого зодноманіччя» особистості, оскільки це прямо призводить до втрати людиною дарованої Богом неповторності, є важливою й думка У.Черчілла, що істинну велич англійському народові дає саме толерантність до Іншого, яка, ясна річ, базується на моральних принципах християнства. Як це є очевидно-близьким до українського середньовічно-барокового консерватизму, де така ж філософія любові до ближнього покладалась в основу думання й дій всіма визначними мислителями й державними діячами й всіма посполитими українськими громадянами, як свідчать, зосібна Павло Халєбський, Г.Л. де Боплан, України козацької пори! Як це є близьким до буттєвої філософії новітнього українства! Уїнстон Черчілл зазначає: «Наші основні цілі такі: підтримувати християнську релігію і протидіяти всіляким на неї нападам. Захищати нашу... Конституцію. Вжити заходів для належного захисту від зовнішнього агресора... Підтримувати закон і порядок, безсторонню справедливість суддів, вільних від втручання або тиску з боку виконавчої влади.» [3, с.20].

Сказано це, хоча й як суголосно, не в універсалах Богдана Хмельницького, не в державотворчих актах Івана Мазепи, не в законотворчих новаціях Пилипа Орлика чи інших вітчизняних державних діячів, а в тій таки праці Уїнстона Черчілла. А ще – суголосно до цього – від українських першооснов – улюблена й багато разів наведена мною цитата з В.С.Соловйова про Володимира-Хрестителя Русі-України, 1000-ліття з дня упокоєння якого відзначаємо у цьому році: «Сповнений батьківської турботи про малих і бідних, Володимир спілкувався з ними як зі справжніми братами, як з вибраними людьми... радниками своїми та дружиною. Найдосконаліша рівність та свобода панували при київському дворі» [4, с.217]. Саме такої христоцентричної турботи «про малих і бідних», започаткованої

Володимиром-Хрестителем Русі-України, саме такого «належного захисту від зовнішнього агресора» й прагнення «підтримувати закон і порядок, безсторонню справедливість суддів, вільних від втручання або тиску з боку виконавчої влади», як це – суголосно зі знаковим східнохристиянським мислителем-українцем – Хрестителем Русі-України – сказав через багато століть по тому інший знаковий – західноєвропейський мислитель Уїнстон Черчілль і потребує нинішня Україна, нинішня Європа, увесь сучасний світ.

Література

1. *Оруэлл Дж.* «1984» и эссе разных лет. / *Дж. Оруэлл* // – М.: «Прогресс», 1989. – 384 с.
2. *Огієнко І.* (митрополит Іларіон) Служити народові – то служити Богові. / *І. Огієнко* // – К.: НВЦ «Наша культура і наука», 2013. – 448 с.
3. *Черчілль В.* Консервативні принципи // Консерватизм. Консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Берка до Маргарет Тетчер. / *В. Черчілль* // – К.: «Смолоסקип», 2008. – С. 20-26.
4. *Соловьев В.С.* Россия и Вселенская Церковь / *В.С.Соловьев* // Минск, «Харвест», 1999. – 1600 с.

Ямчук П.Н.

ХРИСТИАНСКИЙ КОНСЕРВАТИЗМ И МАССОФИКАЦИОННЫЕ СТРАТЕГИИ И СИМУЛЯКРЫ XX-XXI ВЕКОВ

В статье изучаются идейно-смысловые универсалии украинского, сущностно европейского христоцентрического сопротивления массофикационно-тоталитарным идеологическим системам XX-XXI ст. Исследован опыт новейшего фарисейства как способа создания современных тоталитарных идеологических систем. В частности, подвергается всестороннему осмыслению антиутопическая рецепция Д.Оруэллом масофикационных стратегий лишения личности своего имманентного естества, превращения человека в обезличенную частицу управляемой властью социальной массы. В то же время, привлечено внимание к проблеме лишения личности своей уникальной специфики в эпоху торжества потребительского начала и отождествления его с духовно-интеллектуальным идеалом. В указанном контексте анализируются концептуальные постулаты из наследия митрополита Иллариона (проф. И.И.Огиенко). В статье также указываются пути и способы освобождения от гнета масофикационно-тоталитарных систем подавления личностного начала.

В частности, актуализируются идеи британского государственного деятеля и философа сэра Уинстона Черчилля, который предложил свою модель христианско-консервативного развития гражданского общества, базирующуюся на аксиологических приоритетах свободы личности, уважения к традиционным ценностям, пониманию общества как свободного и независимого союза личностей и семей как основы истинного социального прогресса. В этой связи, обращено внимание на сущностное созвучие идей британского

мыслителя с ценностно-смысловым универсумом отечественных мыслителей средневековой, начиная от эпохи Владимира-Крестителя Руси-Украины и – далее – барокковой поры, что, несомненно, указывает на имманентно христианско-европейский трансцендентальный способ украинского мышления и делания.

Ключевые слова: *христианский консерватизм, христоцентризм, массификация, свобода в Христовой вере, постмодерн.*

Yamchuk P.N.

CHRISTIAN CONSERVATISM AND MASSOFIKATSIONNYE STRATEGY AND SIMULACRUM XX-XXI CENTURIES

The article examines the ideological and semantic universals Ukrainian, essentially Christocentric European resistance massofikatsionno-totalitarian ideological systems XX-XXI Art. We studied the experience of the latest hypocrisy as a way of creating a modern totalitarian ideological systems. In particular, it is subject to a comprehensive understanding antiutopian reception D.Oruellom masofikatsionnyh policies depriving the person of his immanent nature, transformation of man into impersonal social power-driven particle mass. At the same time, to draw attention to the problem of the deprivation of their unique identity in the era of the triumph of the specifics of the consumer and the beginning of his identification with the spiritual and intellectual ideal. In that context, analyzes the conceptual tenets of the heritage of Metropolitan Hilarion (prof. I.I.Ogienko). The article also indicates ways and means of liberation from the yoke of totalitarian masofikatsionno-suppression systems of personal beginning.

In particular, actualize the ideas of the British statesman and philosopher Sir Winston Churchill, who offered his model of Christian-conservative civil society development, based on axiological priorities of individual freedom, respect for traditional values, understanding of society as a free and independent union of individuals and families as the foundation of a true social progress. In this connection, he drew attention to the essential ideas of British thinker consonance with value-semantic universe of medieval Russian thinkers, from the era of Vladimir, the Baptist of Russia, Ukraine and – further – baroque pores, which certainly points to the inherently Christian-European way of transcendental Ukrainian thinking and doing.

Keywords: *Christian conservatism Christocentrism, massofikatsiya freedom in the Christian faith, postmodern.*

Надійшла до редакції 12.12.2014 р.